

Info

VA- Ledningsnett - INFO nr. 1-2005

Dårlige vannledninger kan gi økt risiko for sykdom

Vannverksbransjens interesseorganisasjon, NORVAR BA, mener at det må settes inn større ressurser på å fornye distribusjonsnettet for drikkevann i Norge.

- Vannledningsnettet i Norge lekker mer enn i mange andre europeiske land, bl.a. fordi vi har særskilte utfordringer knyttet til kaldt klima og

relativt spredt bosetting, sier assisterende direktør Toril Hofshagen i NORVAR. På landsbasis er det anslått at lekkasjeandelen på vannledningsnettet er 34 % (kilde: SSB), men tallet varierer mye fra kommune til kommune.

Toril Hofshagen i NORVAR slår fast at fornyelse av ledningsnettet vil ha høy prioritet i årene fremover.

– En god del kommuner har trappet opp arbeidet med å skifte ut gammelt og utett ledningsnett, og har også gode rutiner i forbindelse med reparasjoner. Andre kommuner kan ha lengre veg å gå. Dette er et arbeid som vil ha høy prioritet i årene fremover for vannverksbransjen som helhet, sier Hofshagen.

NORVAR har i samarbeid med 7 kommuner gjennomført en omfattende norsk undersøkelse for å se om det kan være økt sykdomsrisiko for abonnentene når ledningsnettet må repareres og vannet stenges av under reparasjonen. Arbeidet er gjort i samarbeid med Nasjonalt Folkehelseinstitutt og Mattilsynet. Resultatet fra undersøkelsen gir indikasjoner på at det foreligger en viss økt risiko for mageinfeksjoner av kort varighet, som følge av at forurensninger kan komme inn i ledningen når den er trykkløs, sier assisterende direktør Toril Hofshagen i NORVAR.

- For de fleste abonnenter vil det gå 10-15 år mellom hver gang de opplever at vannet stenges av pga. reparasjon i eget område. Abonnentene kan da selv ta enkle forholdsregler ved å la vannet renne en god stund i kranene før det benyttes til drikke og matlaging. Men vannverksbransjen har uansett tatt resultatene fra undersøkelsen på alvor, og det utredes nå aktuelle tiltak for å skape ekstra sikkerhet i forbindelse med reparasjoner på ledningsnettet, forteller Hofshagen.

Behovet for VA-kunnskap

Oval består av (bak fra venstre) Terje Hugin, Ole Bævre, Oddvar Lindholm, Eva Andersen og Torbjørn L. Vik (foran). Bjarne Haugland og Stein Gunnes var ikke til stede under fotograferingen.

Mange tegn tyder på at stadig flere kommunale politikere og ledere av landets tekniske etater nå for alvor har startet arbeidet med å forsere utskiftningen av Norges elendige VA nettverk.

Fra bransjehold blir det rapportert at leveringene av VA-utstyr til kommunene har økt betydelig gjennom 2005 – en økning som bare ser ut til å fortsette neste år. Det går mot rekord i utbedring og fornyelse av ledningsnettene her i landet.

Grunnlag for gode tiltak
For å skape aktiviteter ute i landets kommuner, er det en forutsetning at beslutningstakerne får korrekt og oppdatert informasjon. Fakta bør

selsagt ligge i bunnen for alle beslutninger, budsjettildelinger og handlingsplaner. Derfor er det nå etablert et tverrfaglig råd – "OVAL – Opplysningsutvalget for VA-ledningsnett".

OVALs hovedoppgave vil være å spre informasjon og kunnskap både innad i VA-bransjen og utad til politikere og tekniske etater som arbeider med vedlikehold og modernisering av vann- og avløpsnettverket.

Faglig tyngde
OVAL består av professor Oddvar Lindholm fra Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB), Bjarne Haugland og

Returadresse: OVAL - Postboks 6146 Etterstad - 0602 OSLO

Ingen fare for drikkevannet

Det er ingen fare for sykdom i Vestfold som følge av kloakk i drikkevann. Ifølge avdelingsleder Roy Bjelke i Vestfold Kommunale Vannverk (VIV) er rør og sikkerhetsrutiner så gode at eventuelle lekkasjer ikke vil inntreffe.

- Og det er ikke til å legge skjul på at Sandefjord er flinke i klassen til å rehabilitere rør og legge nye ledninger, sier Bjelke.

Den 16. oktober 2005, meldte TVNorge-nyhetene at mellom 100 000 og 200 000 mennesker årlig blir syke på grunn av kloakk i drikkevannet, ifølge Nasjonalt Folkehelseinstitutt. Årsaken er lekkasjer i vannledningsnett.

Normalt står ledningsnett under trykk og vannet lekker ut, men når trykket blir borte kan kloakken lekke inn.

- Jeg kan garantere at dette ikke vil skje i Vestfold. Kommunene har gode rutiner på avstenging av rør ved lekkasjer og fine renseanlegg, sier Bjelke.

Uhell kan likevel skje. Under tunnelarbeid ved Kjellerlia i Tønsberg lekket det nylig prosesssvann inn i drikkevannet. Vannet ble misfarget og folk ble anbefalt å koke det. Roy Bjelke sier at årsaken var menneskelig svikt.

(Sakset fra Sandefjords Blad 19. oktober 2005)

Fortsettelse fra side 1

Behovet for VA-kunnskap

Ole Bævre i VA- og VVS-producentene (VVP), Eva Andersen i Norske Rørgrossisters Forening (NRF), Stein Gunnes i Maskin-entreprenørenes Forening (MEF) og Terje Hugin i Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF). Formann i utvalget er Torbjørn L. Vik fra Brødrene Dahl. Rådet samarbeider løpende med andre aktører innen VA – som for eksempel Folkehelseinstituttet,

Norvar, NTNU, Sintef og andre med kompetanse innen fagfeltet.

INFO

bulletinen skal komme ut 6 ganger i året og vil blant annet inneholde stoff fra forskning og utvikling, utdrag fra rapporter og case, intervjuer, reportasjer fra anleggsplasser og sammenligninger med andre land i Europa.

Direktør Krogh i Folkehelseinstituttet:

Drikkevann på helsa løs!

- For å nå en helsemessig god standard på vårt nasjonale VA-nett, burde dagens nett systematisk skiftes ut i løpet av 20-40 år. Dessverre er utskiftingstakten langt dårligere og ligger i dag på under en halv prosent. Med den farten vil det ta 200 år å få skiftet dagens dårlige nettverk, og det synes vi i Nasjonalt Folkehelse-

institutt er altfor dårlig, sier direktør Truls Krogh.

Den dårlige kvaliteten på drikkevannet knyttet til lekkasjer i VA-nettet fikk bredt oppslag på TVNorges nyhetssending 16. oktober og Folkehelse-

Direktør Truls Krogh ønsker seg et helt nytt VA-nett innen maksimum 40 år. Det betyr mangedobling av dagens utskiftingstakt.

instituttet ble referert med skremmende tall for hundretusenvis av sykdomstilfeller grunnet kloakk i drikkevannet.

- Det vanligste forurensingsproblemet oppstår når ledningsbrudd gir undertrykk i vannledningene. Da vil de suge inn forurenset vann som kan skape mage- og tarminfeksjoner. Dette skjer ved tilfeldige brudd og ved reparasjoner av ledningsnett. Ved ledningsreparasjoner er det registrert overhyppighet av infeksjoner hos dem som berøres av forholdene, sier Krogh som håper på en rask og effektiv opprusting av VA ledningsnett.